

Asia: VN/36213/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsäädännön sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

1 luku Yleiset säännökset

Näkemyksenne luvusta 1

Autoliitto pitää luvun tavoitteita pääosin perusteltuina. Hyvän elinympäristön ja toimivien yleisten alueiden turvaaminen on kannatettavaa.

Autoliitto katsoo kuitenkin, että yleisissä säännöksissä tulisi nykyistä selkeämmin tunnistaa liikenteen ja liikkumisen keskeinen rooli yhdyskuntarakenteessa. Henkilöauto on edelleen merkittävin kulkumuoto Suomessa niin maaseutukunnissa kuin kaupungeissakin, jotka nekin ovat Suomessa varsin harvaan asuttuja. Katuverkko on keskeinen osa kansalaisten arjen sujuvuutta.

Autoliitto esittää, että lain yleisiin tavoitteisiin lisätään selkeä viittaus liikenteen sujuvuuteen ja eri kulkumuotojen tasapainoiseen huomioimiseen

2 luku Viranomaiset

Näkemyksenne luvusta 2

Autoliitto pitää viranomaisten roolien selkeyttämistä kannatettavana.

On kuitenkin tärkeää varmistaa, että eri viranomaisten toimivalta ei johda päällekkäisiin tai hitaisiin prosesseihin, ja että päätöksenteko säilyy sujuvana erityisesti liikennettä koskevissa kysymyksissä.

Autoliitto korostaa, että kuntien päätöksenteossa tulee huomioida riittävästi liikennejärjestelmän kokonaisuus, mukaan lukien henkilöautonkäyttö ja tavaraliikenne.

3 luku Suunnittelu

Näkemyksenne luvusta 3

Autoliitto pitää suunnittelun kehittämistä ja vuorovaikutuksen lisäämistä myönteisenä. Autoliitto kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että suunnittelua ohjaavat tavoitteet (esim. kestävä liikkuminen) voivat käytännössä heikentää henkilöauton käytön toimintaedellytyksiä eikä liikenteen sujuvuutta ja sen merkitystä ole nostettu riittävän vahvasti esiin.

Suunnittelua koskeviin säännöksiin tulisi lisätä velvoite huomioida liikenteen sujuvuus kaikilla kulkumuodoilla ja vaikutusten arvioinnissa pitää huomioida systemaattisesti vaikutukset henkilöautonkäyttöön ja tavaraliikenteeseen.

4 luku Rakentaminen

Näkemyksenne luvusta 4

Autoliitto pitää rakentamista koskevien säännösten säilyttämistä pääosin ennallaan perusteltuna.

Rakentamisen osalta on tärkeää varmistaa, että katujen rakenteellinen laatu ja kestävyys turvataan ja ratkaisut kestävät liikennettä ja vaihtelevia sääolosuhteita. Katujen rakentamisessa tulee huomioida riittävästi liikenneturvallisuus (esim. näkemäesteet) ja pitkäaikaiset kunnossapitotarpeet.

Tulisiko katu- ja viheralueiden rakentamiselle asettaa määräaika, esimerkiksi 10 tai 15 vuotta yleisen alueen suunnitelman voimaan tulemisesta? Mitä vaikutuksia, etuja tai haittaa tällä olisi eri osapuolille? Esitysluonnoksessa ei ole asetettu tällaista määräaikaa.

-

5 luku Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Näkemyksenne luvusta 5

Autoliitto pitää luvun sääntelyä pääosin tarkoituksenmukaisena. Katujen ja muiden yleisten alueiden käyttöönoton tulee tapahtua siten, että liikennejärjestelyt ovat selkeitä ja turvallisia alusta alkaen eikä alueiden lakkauttaminen saa heikentää liikenneverkon toimivuutta tai saavutettavuutta.

6 luku Kunnossapito

Näkemyksenne luvusta 6

Kunnossapitoa koskeva sääntely on erittäin keskeinen osa lakia. Positiivista on kunnossapitosuunnitelman velvoite sekä ajoratojen puhtaanapidon siirtyminen kunnalle tietyissä tilanteissa. Autoliitto katsoo kuitenkin, että kunnossapidon vähimmäistaso jää liian avoimeksi ja kunnossapidon laadussa voi syntyä merkittäviä eroja kuntien välillä.

Autoliitto esittää, että kunnossapidolle asetetaan valtakunnalliset vähimmäisvaatimukset, erityisesti talvikunnossapidon tasoa täsmennetään, ja että liikenneturvallisuus nostetaan kunnossapidon keskeiseksi tavoitteeksi.

7 luku Tekniset verkot

Näkemyksenne luvusta 7

Autoliitto pitää sääntelyn selkeyttämistä ja lupamenettelyn kehittämistä kannatettavana.

Teknisten verkkojen sijoittaminen tulee toteuttaa siten, että liikenteelle aiheutuvat haitat minimoidaan ja verkostotöiden koordinoitua tulee parantaa. Tavoitteena tulee olla katujen toistuvan avaamisen vähentäminen ja liikenteen sujuvuuden turvaaminen.

Esitysluonnoksen luvussa 7 ehdotetaan säädettäväksi uusi lupamenettely teknisten verkkojen sijoittamiseen kunnan yleiselle alueelle. Tulisiko siirtyä uuteen lupamenettelyyn vai tulisiko teknisten verkkojen sijoittamisesta pysyä nykyisessä kuntakohtaisessa toimintatavassa? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

En osaa sanoa

8 luku Työ kadulla ja muulla yleisellä alueella

Näkemyksenne luvusta 8

Autoliitto pitää tärkeänä, että kunnille annetaan nykyistä tehokkaammat keinot ohjata katutöitä.

Katutyöt aiheuttavat aina merkittäviä haittoja liikenteelle kulkumuodosta riippumatta. Haittojen minimoinnin tulisikin olla yksi keskeinen ohjaava periaate.

Autoliitto esittää, että katutöiden lupamenettelyssä veloitetaan entistä voimakkaammin huomioimaan liikenteen sujuvuus, kunnille annetaan mahdollisuus asettaa sitovia aikarajoja ja seuraamuksia viivästyksistä, ja että työmaajärjestelyissä vaaditaan selkeyttä.

Esitysluonnoksen luvussa 8 ehdotetaan säädettäväksi nykyisen ilmoitusmenettelyn rinnalle uusi lupamenettely kunnan yleisillä alueilla tapahtuville töille. Lisäksi ehdotetaan annettavaksi kunnalle oikeus laatia yleisiä alueita koskevat käyttömääräykset, oikeus siirtää työn aloitusajankohtaa ja oikeus kieltää työ. Mitä ajatuksia ehdotus herättää? Lisätietoa vaihtoehtoista löydätte esitysluonnoksen luvuista 5 ja 7.

-

9 luku Hulevedet

Näkemyksenne luvusta 9

Autoliitto pitää hulevesien hallinnan kehittämistä tärkeänä.

Autoliitto korostaa, että:

- hulevesien hallinta vaikuttaa suoraan katujen kuntoon ja liikenneturvallisuuteen
- ilmastonmuutoksen myötä ääriolosuhteet korostuvat

Autoliitto esittää, että:

- hulevesien hallinnassa huomioidaan systemaattisesti liikenneinfrastruktuurin toimivuus
- vaikutukset tienpinnan kestävyyteen ja turvallisuuteen arvioidaan

10 luku Maksut

Näkemyksenne luvusta 10

On tärkeää, että maksut ovat kohtuullisia ja läpinäkyviä eivätkä kustannukset lisää kohtuuttomasti liikkumisen kokonaiskustannuksia

11 luku Pakkokeinot ja seuraamukset

Näkemyksenne luvusta 11

Autoliitto pitää perusteltuna, että kunnille annetaan tehokkaammat keinot puuttua luvattomaan toimintaan. Seuraamusten tulee olla oikeasuhtaisia ja sääntelyn tulee kohdistua erityisesti sellaisiin tilanteisiin, joissa toiminta aiheuttaa haittaa liikenteelle tai turvallisuudelle.

12 luku Erinäisiä säännöksiä

Näkemyksenne luvusta 12

Autoliitolla ei ole tältä osin erityisiä huomioita, mutta korostaa yleisesti sääntelyn selkeyden ja yhdenmukaisuuden merkitystä.

13 luku Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Näkemyksenne luvusta 13

-

Vaikutusten arviointi

A. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on arvioitu alustavasti yhdyskuntarakentamislain vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnin parantamiseksi on tärkeää saada palautetta siitä, miltä osin arvioinnissa on täydennystarpeita.

Millaisena pidätte luonnoksessa esitettyä vaikutusten arviointia kokonaisuutena?

Jossain määrin puutteellisena

B. Onko jossain vaikutusten arvioinnin osassa erityistä täydentämisen tarvetta?

Kyllä, tarkenna, mitä osaa tai osia vaikutusten arvioinnista tulisi täydentää tai mitä aihetta koskeva puuttuva arviointi lisätä. [Vaikutusten arviointia tulisi täydentää erityisesti seuraavilta osin: • vaikutukset autonkäyttöön ja liikenteen sujuvuuteen • vaikutukset tavaraliikenteeseen ja elinkeinoelämään • kunnossapidon tason vaikutukset liikenneturvallisuuteen • katutöiden vaikutukset liikennejärjestelmän toimivuuteen]

C. Mihin itse näette yhdyskuntarakentamislain keskeisimpien vaikutusten kohdistuvan? Miten kuvailisitte keskeisimpiä vaikutuksia?

Autoliitto katsoo, että keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat:

- katuverkon toimivuuteen
- liikenteen sujuvuuteen
- liikenneturvallisuuteen
- liikkumisen kustannuksiin

Vaikutukset realisoituvat erityisesti kunnallisessa päätöksenteossa ja käytännön toteutuksessa.

Muita näkemyksiä koko luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Vapaa sana.

Tieliikenne kattaa suurimman osan niin henkilö- kuin tavaraliikenteestä ja henkilöauto on keskeisin liikkumismuoto Suomessa. Katuverkko on keskeinen osa kansallista liikennejärjestelmää. Sääntelyn tulee turvata liikenteen sujuvuus ja turvallisuus kaikille kulkumuodoille ja sen tulee huomioida myös kulkutapaosuudet realistisesti.

Autoliitto katsoo, että nyt käsittelyssä olevaa lakiesitysluonnosta tulisi vielä kehittää erityisesti seuraavien kysymysten osalta:

1. Liikenteen sujuvuuden asema suunnitteluperiaatteena
2. Kunnossapidon valtakunnallinen vähimmäistaso
3. Katutöiden liikenteelle aiheuttamien haittojen hallinta
4. Autonkäytön ja tavaraliikenteen vaikutusten parempi huomiointi

Autoliitto pitää tärkeänä, että nämä näkökulmat huomioidaan jatkovalmistelussa.

Tolvanen Jukka
Autoliitto ry